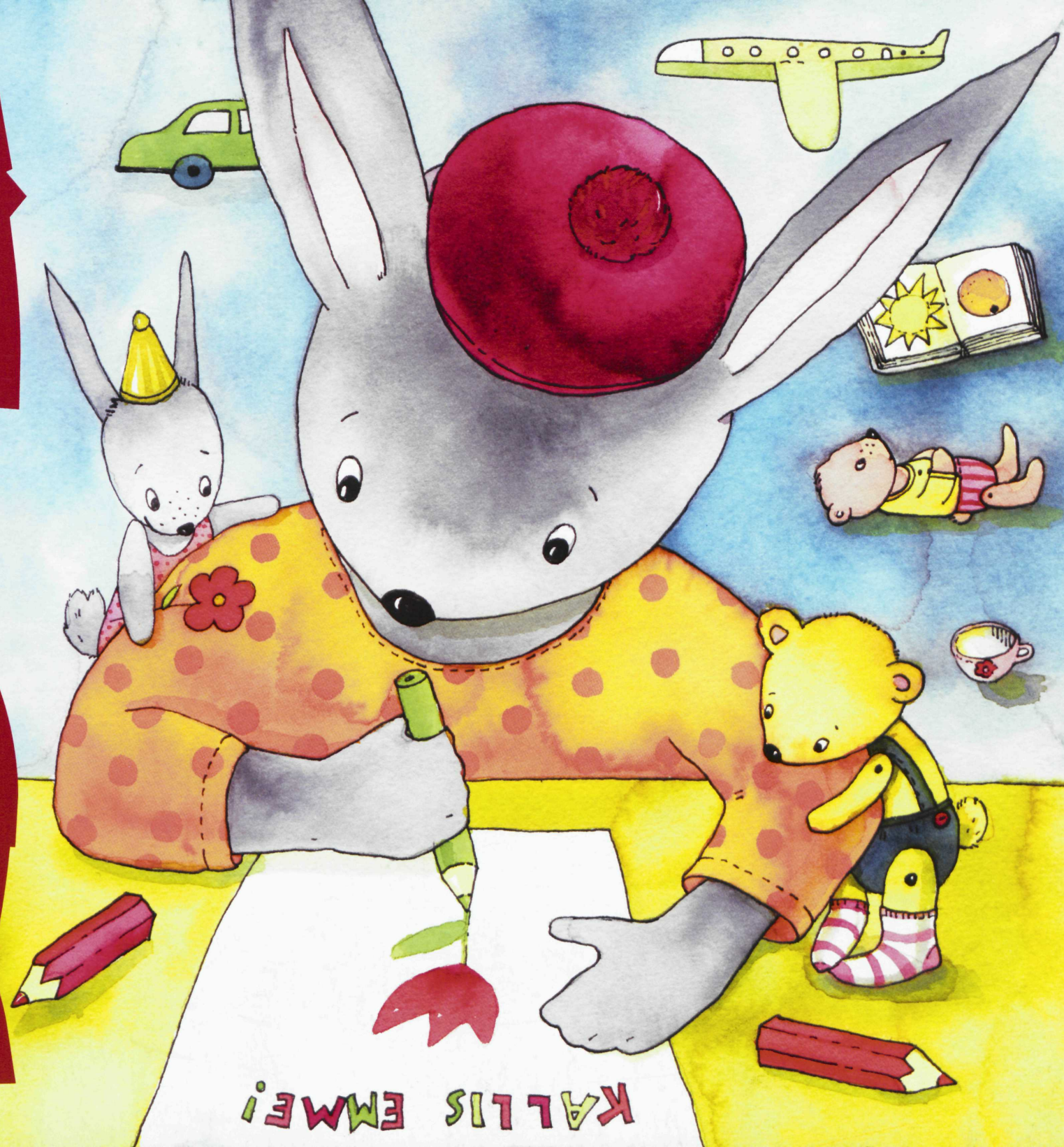

Nr 5

Mai 2008

TRAHEKE

KALLIS EMMEI

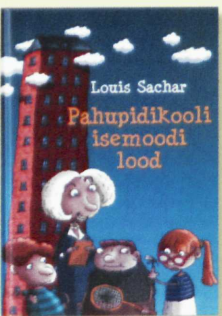

WWW.LASTEKAS.EE

WWW.TAHEKE.DELFI.EE

Ühel ilusal maihommikul ärkas vanaema valgemummuline kohvikann üles magusa tunde- dega. Täna tuleb temal ja tema tassilapsukestel ometi kord veidi tööd teha, teadis ta. Oli ju emadepäev! Tavaliselt pidi kannukene kapis konutama ja igavlevalt läbi klaasukse vaatama, kuidas teised lauanõud Inimesi teenisid, neil süüa ja juua aitasid. Aga üks kord aastas, emadepäeval, võeti vanaema kohviserviis jälle kasutusse. Ka seekord.

Tassid-taldrikud laotakse lauale ringi ja vanaema valgemummuline kohvikann seatakse aukohale. Aga kui kõik valmis, kohv kannus kuum ja tortki lahti lõigatud, teatab üks tassike tähtsalt: ...

Mida tassike teatab?

Saada oma vastus enne 19. maid meiliaadressil taheke@taheke.ee või lahtisel postkaardil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Vastusele lisa **kindlasti** oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks Louis Sachari raamat „Pahupidikooli isemoodi lood“ ja Lemony Snicketi „Libalift“ kirjastuselt Draakon&Kuu.

Eelmises Tähekeses tahtsime teada, mida ütleb nõid Krume- luuria kass, kui nad luua seljas üle Tallinna vanalinna lendavad. Seekord tuli taas päris palju vastuseid väikestelt ja suurtelt Tähekeses lugejatelt, alates Tallinna Nurmenuku lasteaiast kuni Kolga keskkooli 11. ja 12. klassini. Aitäh kõigile, kes võtsid vaevaks nuputada!

Võiduvastused:

Kass ütleb: „Ei tea, kas sind ikka peole lastakse, sa näed täna kuidagi ilus välja!“

Alice Hanni (8 a), Harjumaa

Kass ütleb: „Kuule vanaeit, kas me Schengeni õhuruumist ka läbi lähme?“

Karmen Grigor (9 a), Pärnu

Kass ütleb: „Kuule nõid, miks sul siin taga turvavööd ei ole?“

Johanna Mängli (6 a), Viljandimaa

Alice saab auhinnaks raamatu „Mia, Konrad ja avanevad ukсед“, Karmen raamatu „Tristan ja Isolde“ ja Johanna raamatu „Nukitsamees“. Lisaks Tähekeses sussikott. Palju õnne!

LEGO auhinnad:

Kaarel Kuresoo, Tartu

Madis Niinemets,

Raplamaa

Kregor Ööbik, Keila

Anton Osvald Kuusk, Harjumaa

Rainer Sökk, Harjumaa

Kaarel Sejamäe, Tallinn

Palju õnne! Kõik auhinnad saab kätte posti teel.

Joonistanud Hillar Mets

SISUKORD

Luuletused emast <i>Wimberg, Merike Lillo</i>	4
Minu hea ema <i>Ruth Parman</i>	5
Ema päev <i>Kätlin Vainola</i>	6
Kevade luule <i>Ilmar Trull</i>	8
Nokatäis pilvevahtu <i>Heli Illipe-Sootak</i>	9
Lugu kingapaeltega <i>Wimberg</i>	10
Härra HirmuHigi <i>Aino Pervik</i>	12
Post	14
Detektiiv <i>Ilona Martson</i>	16
Teatريفestival	18
Meisterdus <i>Jaana Jüris</i>	19
Kokanurk	21
Nali	22
Arva ära!	23
Lego	24

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 + ILMUB KORD KUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 666 2535

Esikaane on joonistanud Anu Kalm.

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

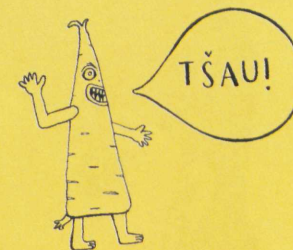
LOTTE VÕITIS NUKITSA!

12. aprillil tehti Eesti lastekirjanduse keskuses teatavaks 9. Nukitsa konkursi võitjad – laste lemmikkirjanik ja raamatu-kunstnik. Seekord olid võidukad Andrus Kivirähk ja Heiki Ernits, kelle kirjutatud ja joonistatud „Leitajateküla Lotte“ kogus ülekaalukalt enim hääli.

Teise koha said Aare Toikka ja Aarne Mägi raamatu „Ruudi“ eest. Nagu ka „Lotte“ puhul, aitas „Ruudi“ edule kahtlemata kaasa samanimeline koguperefilm. Kirjanikest kolmandale kohale tuli Kristiina Kassi „Samueli võlupadi“.

Illustraatoritest sai teise koha Anni Mäger piltidega Urmas Lennuki raamatule „Söö-ärasöö“ ja kolmanda koha Moritz piltidega Heiki Vilepi raamatule „Kapiukse kollid jälle platsis“.

Täielikud hääletustulemused leiad kodulehelt www.eltk.ee.

ANDRUS KIVIRÄHK, LOTTE JA HEIKI ERNITS

LÖPPES VÕISTLUS „MINU ESIMENE RAAMATU“

Kirjastus Tänapäev, Eesti lastekirjanduse keskus ja ajakiri Täheke korraldasid kolmandat korda lastejuttude võistluse „Minu esimene raamat“. Seekord laekus võistlusele 27 käsikirja. Võistluse tulemused avalikustati 4. aprillil.

Esikoha võitis lastekirjanik Siiri Laidla jutuga „Raamatukogunõid Rosaalie“. Teise koha pälvis Reeli Reinaus „Saladusliku päeviku“ eest. Zürii otsustas anda välja kaks kolmandat kohta. Selle said Tiia Selli jutu „Neletriin ja Kapi-Kaarup“ eest ning taas Siiri Laidla „Norman Kartmatu ja Noodila vennaskonna“ eest. Palju õnne võitjatele!

VÕISTLUSE VÕITJA
SIIRI LAIDLA

Merike Lillo

MÕTLEN OMA EMAST

EILE PALUS KASVATAJA
MÕELDA OMA EMAST.
MÕTLESIN JA MÕTLESIN,
KUI PALJU TEANGI TEMAST.

MIS ON EMA LEMMIKRAAMAT,
-SERIAAL VÕI -NALI?
MIS TA TEGI LAPSEPÕLVES?
KUST TA MEILE TULI?

HOMMIKUTI LÄHME ÜHES
MINU LASTEAEDA.
KUI ON AEGA, SIIS TA TAHAB
RÜHMAS RINGI KAEDA.

TAVALISELT HAKKAB EMAL
LASTEAIAS KIIRE.
TAL ON VAJA KIBEKÄHKU
JÕUDA OMA TÖÖLE.

OLEN EMA TÖÖ JUURES
MITU KORDA KÄINUD
JA NEID TEMA ASKELDUSI
LÄHEDALTKI NÄINUD.

ON VEELGI ROHKEM TOIMETUSI
KODUS TEHA EMAL.
ME AITAME KOOS ISSIGA,
ET OLEKS KERGEM TEMAL.

Wimberg

ILUS EMA

EMA SILMAD KAUNID ON KUI
PÄÄSUKESE MUNA.
VAATAMA NEID JÄÄKSKI
LUMMATUNA.

EMA KÕRVAD – NEED ON NAGU
VÄIKSED ÖISED HIRED.
AGA LÖHNAB TA KUI
PÄIKSEKIRED.

MÕNIKORD, KUI NALJA PÄRAST
JUUKSED PATSI EMA SEAB,
ISA MISKIPÄRAST MUIGAB –
AGA MIKS, VAID TEMA TEAB.

Joonistanud Elina Sildre

MINU HEA EMA

Minu meelest on minu ema maailma parim. Kuigi vahel tundub mulle, et ta ei hooli minust üldse, aga tegelikult on tal lihtsalt kiire, nagu meil kõigil.

Ta suudab mind alati lohutada või mu tuju paremaks teha.

Näiteks kui ma sain matemaatikas halva hinde, ütles ta, et selle saab ära parandada. Ta aitas mul matemaatikat õppida.

Ükskord, kui ta ütles, et ära mine õue rattaga sõitma, õues on veel külm ja märg, võid haigeks jääda, ei kuulanud ma teda. Mina uskusin, et ma ei jää haigeks, sest ma polnud peaaegu mitte kunagi külma ilma pärast haigeks jäänud.

Emal oli seekord õigus ... Järgmisel õhtul lõdisesin ma voodis ja mul oli väga paha olla. Ema katsus mu laupa, see oli väga kuum. Kraadiklaas näitas kõrget palavikku.

Pidin nädal aega voodis lamama ja sooje ja-lavanne tegema.

Palusin emalt vabandust, et teda ei kuulanud. Ema andis loomulikult andeks ja ütles, et pole viga, me kõik teeme vigu.

Minu meelest on minu ema ikka super-super hea ...

*Ruth Parman, 3. kl, Kehra gümnaasium
Loe Kehra laste jutte veel ka
Tähekeste rubriigist „Post“!*

Kätlin Vainola

EMA PÄEV

Elas kord üks ema. Tal oli kaks last: poeg ja tütar. Neil oli väga tore elu. Nad mängisid ja sõid, pesid hambaid ja lugesid raamatuid, käisid tööl ja lasteaias, nukuteatris ja vanaema juures. Isa oli neil ka.

Tavaliselt oli emal hea tuju. Ta jõudis vaadata, mis kellelegi selga saab, tegi süüa, koristas tube ja talle meeldis ka lastega lugeda ja mängida.

Aga vahel hakkas kõik viltu kiskuma. Ema ei tahtnud enam koristada, riideid käskis ise otsida. Mängimisest ei tahtnud kuulda ja kui keegi vi-

risema hakkas, sai ema täitsa kurjaks. Tööl läks tal halvasti ja kodus oli kõik pahasti.

See perele ei meeldinud. No kellele meeldiks kuri ja tige ema? Ema ei meeldinud endale siis ise ka. Aga no mis sa teed, kui kõik on halb.

Nad istusid hommikusöögilauas ja sõid. Emal oli peas nagu, nagu valutaks hammas. Ta püüdis küll tuju hoida, aga välja ei tulnud midagi.

„Ma arvan, et me söidame täna maale,“ pakkus isa. „Siis sa saad rahulikult mõelda, miks sul paha tuju on ja ära ei lähe.“

„Hurraa! Maale! Muidugi!“ hüükasid lapsed.

Emal ei jõudnudki midagi öelda, pere pakkis asjad ja juba sulguski nende selja taga uks.

„Oh, ma olen nii vastik, et keegi ei taha minuga koos olla,“ ohkas ema.

Juhtumisi seisis ta peegli ees. Ja kui ta järsku enda peegelpilti nägi, ehmus ta väga. Seal vaatas ema asemel vastu justkui mingi koll. Juuksed sassis, riided kortsus, nagu murekortsudest krussis.

„Ei!“ karjatas ema.

Ta vaatas kella. Ta sai üksi kodus olla kaheksa tundi. Sellega võis veel midagi päästa!

Nüüd hakkas ema tegutsema. Ta otsustas alustada endast. Pesi puhtaks juuksed, pani selga ilusad riided. Kui see oli tehtud, koristas ta kiiresti korteri ära.

Seejärel tormas ta poodi. Ta ostis kõiki oma lemmiksööke: kalamarja ja apelsinimahla, saia-kesi ja melonit, pitsat ja viinamarju.

Siis jäi tee peale videolaenutus. Seal võttis ta filmi. Just selle, mida isa ei olnud viitsinud vaadata.

Siis veel raamatupood ja ammu soovitud raamat ja huulepulgapoest uus punane huulepulk.

Kui kõik need asjad olid ostetud ja hangitud, hakkas emal süda valutama, et ta oli enda peale nii palju raha kulutanud.

Õnneks ei kestnud see tunne kaua. Ema vaatas uuesti kella ja nägi, et aeg jookseb, tal oli jäädud üksinda kodus olemiseks veel viis tundi.

Kodus maandus ta kohe teleri ette, tõstis kõik söögid diivanilauale ja hakkas filmi vaatama ja sööma. Oo! See oli mõnus! Süüa läbisegi kõiki neid värke, mis ta oli koju toonud. Tühjad paberid loopis ema diivani kõrvale põrandale, jalad võisid olla vabalt laua peal ja kampsun oli saiapuru täis. Ei olnud ju ema, kes hakkaks keelama.

Kui film oli vaadatud, tahtis ema ennast natuke liigutada. Ta pani oma lemmikplaadi mängijasse ja kukkus tantsima. Ta tantsis ja kargas nii, nagu juba ammu polnud teinud. Ja muusika mängis kõvasti.

„Juhhhuu!“ hõiskas ema.

Ja siis tegi ema endale veel huulepulgaga ilusa suu, luges natuke raamatut, koristas ära oma lauasahtli ja leidis sealt vanu kirju. Ja lõpuks leidis ta fotoalbumid ja hakkas pilte vaatama. Küll olid tal ikka armsad lapsed ja meeldiv mees!

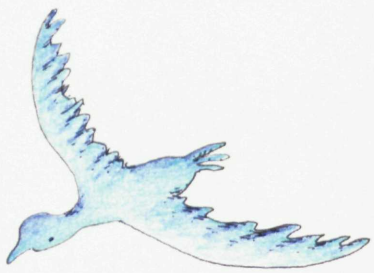
Ja järsku soovis ema, et nad juba kodus oleksid. Tal tuli peale meeletu igatsus.

Ta vaatas kella. Tund aega oli nende tulekuni veel jäänud. Ja ema hakkas uuesti koristama.

Kui pere uksest sisse astus, tuli köögist koogilõhna ja punaste huultega naeratav ema tormas kõiki kallistama.

Ilmar Trull **KEVAD**

KEVAD ON KÜLL KÄRME AEG.
LOOMADEL ON JOOKSUAEG.
KASSID HOOVIS RINGI JOOKSVAD.
NEIL ON TARVIS. NEIL ON JOOKSVA.

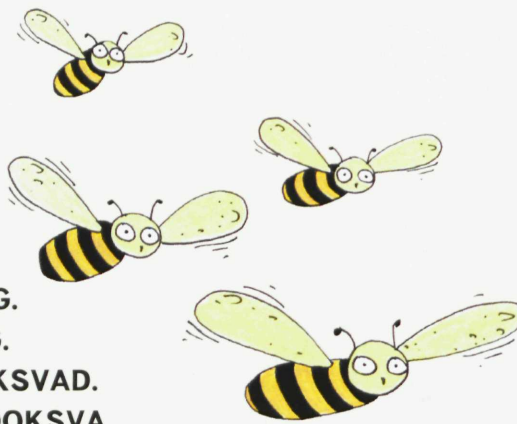
OLEN LIND, NEID JÄLGIN ÕHUST.
ET EI LEIAKS KASSI KÕHUST
ÜHEL KAUNIL PÄEVAL END MA,
SIIS MA LENDAN. MUL ON LENDVA.

Ilmar Trull **LUMIKELLUKE**

AEDADES, PARKIDES, AASADEL
HÄÄLETULT HELISEB JUBA ÜKS KELL.

KELLUKE KUULUTAB SEDA, ET
MAAPÕUES PAKITSEB KEVADET.

MUGUL MUIGAB MULLAPÕUES,
VALGE ÕIS LÖÖB KELLA ÕUES.

Ilmar Trull **KÄRME KEVADPIDU**

KEVADEL KUI LÕPPES KOOL,
TOIMUS PIDU PEOLEO POOL.

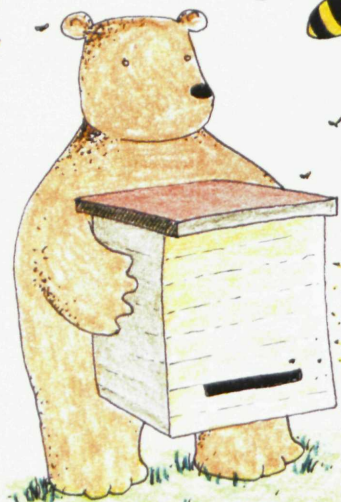
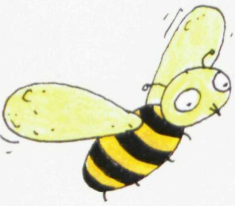
PIDU PEETI SUUREL AASAL,
KÜLALISED VÕTSID KAASA

ROHKELT NOSIMIST JA JOOKI.
LEHM TÕI MAITSVAT LEHMAKOOKI.

KARUL POLE PALJU ARU,
TA TÕI TERVE MESITARU.

MESILASED TULID KAASA,
LAGEDAKS LÕID TERVE AASA.

SAABUS ORAV, KAENLAS KÄBI,
AGA PIDU OLI LÄBI.

Heli Illipe-Sootak

NOKATÄIS PILVEVAHTU

Jänes pikutas niidul. Ristikuõis hambus, kõht tae-
va poole. Pikutas ja vahtis pilvi.

Kull lendas taevas. Tõusis aina kõrgemale ja
kõrgemale. Peaaegu pilvedeni.

Äkki märkas jänes kulli. Viipas käpaga kulli
poole, hõikas kõvasti:

„Hei, kullike, kas jaksad pilvedeni lennata?”

Kull noogutas.

Jänes kargas tagajalgadele ja hõikas veel kõ-
vemini:

„Hei, kullike, hauka mulle üks nokatäis pil-
vevahtu!”

Kull tõusis kõrgemale, tiivad puudutasid pil-
veäärt. Kull naksas pilve ühest servast, siis siku-
tas teisest. Asjata! Ei saanud pilvest tükikestki,
mitte ivakestki ei saanud.

Jänes lingutas kõrvu ja tuli uuele mõttele.

„Hei, kullike, too mulle siis tiivatäis kevad-
tuult!” hüüdis jänes, sabaots tudisemas.

Kull nuhutas õhku, laskus siis madalamale.
Lehvitata tasa tiibu, lasi tuulel end edasi kanda.
Rapsas siis tiivaga tuuleiili, saputas sooja kevad-
õhku. Tulutult! Mitte viilukestki ei saanud,
tiivatäiest rääkimata!

Jänese hing kripeldas.

„Hei, kullike, saaks kas või killukese
päiksekiirest?!” palus jänes härdasti.

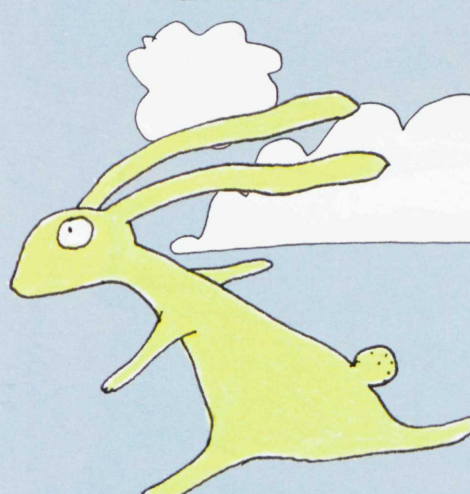
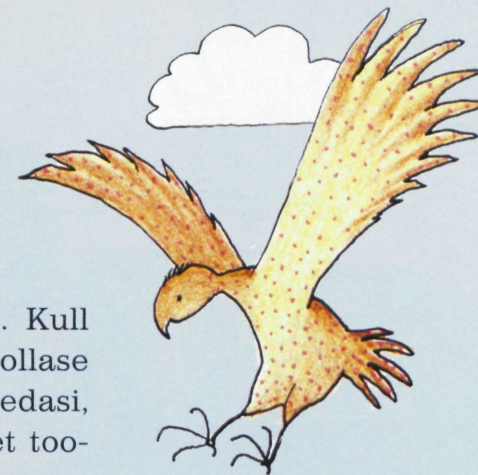
Kull ajas tiivad laiali ja lasi õhuvoolul end

jälle üles kanda. Päiksekiirtele lähemale. Kull
kraapsas küüntega kiirtevihku, kiskus kollase
varbaga. Tühjagi! Päike paistis omasoodu edasi,
kiired ruttasid omapäi maa poole. Kevadet too-
ma, lund sulatama.

Korraga sai kull kurjaks. Misasja ta peab siin
taevalaotuses tühja õhku napsama, endal kõht
tühi ja kulliemand pesal ootamas? Kiirelt kui välk
laskus kull niidule ja lõi küünised jänesele turja.

Suure kisaga pages jänes metsa, turi kipita-
mas.

Sellest ajast ei kipu ükski jänes kulli kõneta-
ma. Ja jänes ongi vait kui sukk.

Wimberg

LUGU KINGAPAELTEGA

LOO AUTOR
AASTAL 1986

Selle jutuga algab uus Tähekesse sari, kus eesti lastekirjanikud meenutavad oma lapsepõlve.

Kui ma kooli läksin, siis ei osanud ma veel kingapaelu kinni siduda. See on kummaline, sest teistel selle asjaga probleemi ei olnud. Aga mina – ei osanud ega osanud.

Hommikul kodus lasin emal paelad kinni siduda. Ja kui päeva jooksul juhtus selline täbar asi, et paelad läksid lahti, siis sidus mõni klassivend nad uuesti kinni. Teist nägu selle peale keegi ei teinud. Eks ikka on asju, mida mõni kohe ei oska ja õpib alles hiljem. Eriti algklassides.

Mõni ei osanud veel viiendas klassis isegi lugeda, seisis nagu oleks keele alla neelanud, kui õpetaja palus jutust kõva häälega katkendi ette lugeda. Ei saanud iid ega aad suust välja. Aga mina see-eest olin juba enne kooli minekut kapitäie raamatuid läbi lugenud. Oskasin isegi gooti kirja kõva häälega ette lugeda, ükskord klassi ees lugesingi. See oli selline kiri, milles sada aastat tagasi ja varem raamatuid kirjutati. Umbes selline:

**Meil aiaäärne tänabas,
kui armas oli see!
Kus kasteheinas põlvini
me lapsed jooksime.**

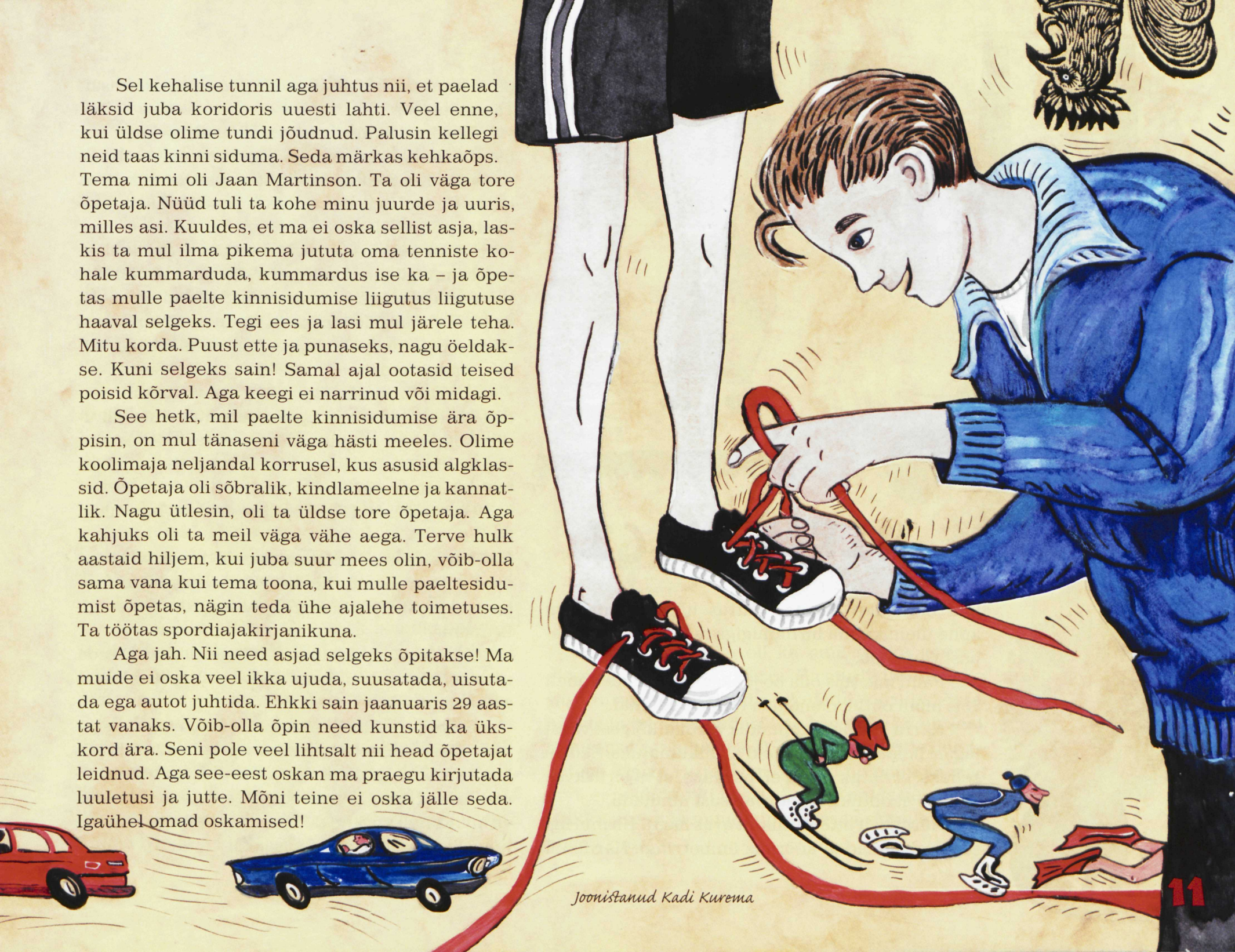
Nii oli mul siis nende kingapaeltega. Kuni ühe kehalise tunnini. Kehalise tunniks vahetasime riideid klassis. Muud ei olnud vajagi, kui koolivorm ära ja särk-püksid-tennised asemele. Tennistel olid jälle paelad ja nende kinnisidumisel palusin klassivenna abi. Kui kõik kehkatunniks riides, tuli meile järele kehkaõps, kes viis meid õue või saali – kuidas ilm lubas või tunni kava ette nägi.

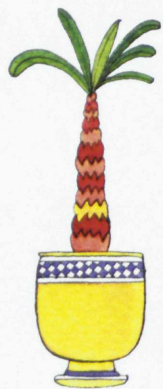
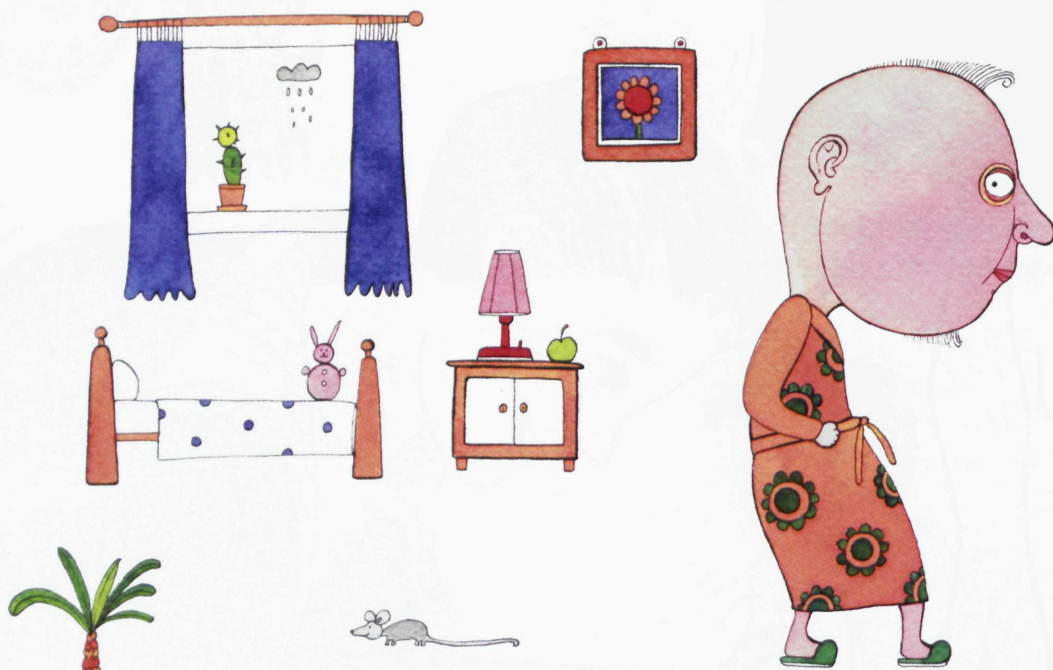
Sel kehalise tunnil aga juhtus nii, et paelad läksid juba koridoris uuesti lahti. Veel enne, kui üldse olime tundi jõudnud. Palusin kellegi neid taas kinni siduma. Seda märkas kehkaõps. Tema nimi oli Jaan Martinson. Ta oli väga tore õpetaja. Nüüd tuli ta kohe minu juurde ja uuris, milles asi. Kuuldes, et ma ei oska sellist asja, las kis ta mul ilma pikema jututa oma tenniste kohale kummarduda, kummardus ise ka – ja õpetas mulle paelte kinnisidumise liigutus liigutuse haaval selgeks. Tegi ees ja lasi mul järele teha. Mitu korda. Puust ette ja punaseks, nagu öeldakse. Kuni selgeks sain! Samal ajal ootasid teised poisid kõrval. Aga keegi ei narrinud või midagi.

See hetk, mil paelte kinnisidumise ära õppisin, on mul tänaseni väga hästi meeles. Olime koolimaja neljandal korrusel, kus asusid algklassid. Õpetaja oli sõbralik, kindlameelne ja kannatlik. Nagu ütlesin, oli ta üldse tore õpetaja. Aga kahjuks oli ta meil väga vähe aega. Terve hulk aastaid hiljem, kui juba suur mees olin, võib-olla sama vana kui tema toona, kui mulle paeltesidumist õpetas, nägin teda ühe ajalehe toimetuses. Ta töötas spordiajakirjanikuna.

Aga jah. Nii need asjad selgeks õpitakse! Ma muide ei oska veel ikka ujuda, suusatada, uisutada ega autot juhtida. Ehkki sain jaanuaris 29 aastat vanaks. Võib-olla õpin need kunstid ka ükskord ära. Seni pole veel lihtsalt nii head õpetajat leidnud. Aga see-eest oskan ma praegu kirjutada luuletusi ja jutte. Mõni teine ei oska jälle seda. Igäihel omad oskamised!

Aino Pervik

HÄRRA HIRMUHIGI

Igal hommiku ärgates kattus härra HirmuHigi kohe üleni külma hirmuhigiga ja hakkas kogu kehast värisema.

Palju mis võis olla öö jooksul juhtunud. Vabalt võis mõni ohtlik olend olla tuppa pugunud.

Härra HirmuHigi püüdis värinat kõigest väest tagasi hoida. Ta tardus teki all liikumatuks. See oli selleks, et ohtlik olend ei märkaks, et ta on ärkvel. Selleks et ohtliku olendi valvsust uinutada.

Äärmiselt ettevaatlikult avas härra HirmuHigi seejärel silmad ja kõõritas ümberringi. Harilikult

ei märganud härra HirmuHigi midagi hirmsat. Tänu taevale!

Seejärel silmitses härra HirmuHigi kogu toa üle. Ikka veel varbaotsagi liigutamata. Ainult silmadega. Kui midagi kahtlast ei paistnud, keeras härra HirmuHigi ettevaatlikult pead ja vaatas voodi ette põrandale.

Voodi ees võis ju vabalt lamada keegi, kellele poleks mingil juhul tahtnud peale astuda. Näiteks mõni lõvi või tiiger. Lõvist või tiigrist hullem oleks veel suur mürgine madu! Ja just hetkel, kui härra HirmuHigi oma palja higise jala voodist välja tõstas, madu ründab!

Härra HirmuHigi tuli väga ettevaatlikult voodist välja ja kontrollis samm-sammult edasi liikudes kogu oma elamise üle. Hästi tasa! Alles siis, kui ta oli veendunud, et kõik on nagu ikka, julges ta minna duši alla.

Härra HirmuHigi loputas endalt hirmuhigi maha.

Päris mõnus oli teha endale seejärel kruus teed ja paar juustuvõileiba. Härra HirmuHigi tundis end juba nii kindlana, et peaaegu ei vabisenudki enam.

Aga just siis kihutasid mingid autod koleda müraga akna alt mööda. Autod muuseas kihutasidki kogu aeg.

Selge ju, et keegi ajas jälle kedagi taga. Ja iga hetk võis mõni auto otse akna all plahvatada ja põlema süttida! Iga hetk võis tänaval alata tulistamine. Härra HirmuHigi tõmbas pea õlgade vahele ja viskus kõhuli põrandale. See oli selleks, et ta mõne juhusliku kuuliga pihta ei saaks.

Muidugi läks teekruus niiviisi ümber ja võileivad paiskusid laiali ning läksid veel katki ka.

Härra HirmuHigi lamas tükk aega, nagu vastu põrandat ja muudkui värises kohutavalt. Läks aega, enne kui ta usaldas pead tõsta ja ettevaatlikult üles tõusta.

Ta keetis uue tee ja tegi uued võileivad.

Siis aga kostis ülaltnaabri juurest raskeid tümpsuvaid samme. Härra HirmuHigi hakkas jälle üleni võdisema. Seal sai olla ainult mõni türrannosaurus, kes oli naabri juurde tunginud ja kes just sel hetkel oma koledate hammaste vahel ülaltnaabri konte ragistas.

Üldse tuli igalt poolt majast jubedaid hääli. Kuskil korises midagi, kuskil kolises. Kindlasti oli kellelgi mõni õudne koletis ketti pandud! Mitte üks, vaid mitu koletist! Parajasti rebisid need koletised oma kette katki. Otsemaid sööstavad nad karjas härra HirmuHigi ukse taha, lõhuvad ukse maha ja hakkavad härra HirmuHigi mööda tube taga ajama. Härra HirmuHigi kattus külma higiga. Ta lausa rappus hirmuvärinates.

Härra HirmuHigi tormas varjendisse.

Härra HirmuHigil oli nimelt seinakappi varjend ehitatud. Varjendis oli ka padi ja kuulikindel tekk, et vajaduse korral võiks teki üle pea tõmata ja kas või terveks ööks varjendisse jääda. Seal oli ka tagavaraks kartulikrõpse ja kokat, et ei peaks nälga ja janu kannatama. Et ei peaks nälga surema! Näljasurm võib vabalt tabada inimest, kes on sunnitud aastateks peitu jääma. Juba paljalt selle mõtte peale kattus härra HirmuHigi alati külma higiga.

Härra HirmuHigi oli ka oma teleka varjendisse üles seadnud. Härra HirmuHigile meeldis väga turvaliselt varjendis pikutada, kartulikrõpse näsida ja telekast õudusfilme vaadata. Tal oli seal muuseas ka tohtu virn DVD-sid igasuguste õudukatega. Härra HirmuHigi oli neid nii palju vaadanud, et teadis kõiki peast. Aga ta vaatas neid ikka ja ikka uuesti ja muudkui värises ja vappus suure hirmu käes.

Piia Paula Hallast, 5. kl,
Luunja keskkool

EMA TÖÖ

Ema muudkui tööd rügab, tööd rügab,
süüa teeb ja koristab,
lapse nuttu lohutab,
töö hulka teda vahest kohutab.

Siin Rammul (8 a), Tallinn

MINU EMA

Minu ema on hea emme. Ta nimi on Pille-Riin. Ta armastab lapsi ja mina armastan teda ka väga. Kui ema meid õhtul magama paneb, teeb ta alati pai. Mõnikord loeb ema mulle luuletust. Aitab mul salme pähe õppida. Olen koos emaga ja kogu perega käinud reisimas. Ükskord käisime karussellil. Ema käis ka. Ta oli nagu laps.

Andrei Špakov (11 a),
Sillamäe

Raiko Kreegimaa, 2. kl,
Kehra gümnaasium

MINU SÕBER TIHANE MÄRT

Istusin ma köögi aknal –
nähes kollase kõhuga
ilusat lindu lendamas,

tahtsin teda sõbraks.
Ristisin ta Märdiks ma,
panin pekipalli akna taha
kiikuma.

Algul üsna arglikult
pekipalli toksis ta.
Nüüd on juba julge poiss,
enam mind ei kardata.

Mõnusasti einestab –
ja mina teda innustan!

Fredy Virrit
(8 a), Viimsi

MINU KALLIS EMA

Minu ema on mind sünnitanud ja üles
kasvatanud.

Selle hea hoidmise ja õpetamise
eest olen talle elu lõpuni tänulik.

Ta on minu ema ja selleks ta jääb
alati.

Minu ema on kõige erilisem ema. Ta
on minu meelest kõige ilusam. Tal on rohelised silmad, punased juuksed ja kõige parem ilus naeratus.

Ta on sünnitanud kaks tüdruku, meie
mõlemaga vaeva näinud, meid toitnud,
meile lugusid jutustanud, laule laulnud,
meid mängima ja õppima õpetanud.

Selline on minu kallis ema.

Kristin Sitsi, 4. kl,
Kehra gümnaasium

Emadepäevatoridid on joonistanud
Laura-Helena Sepp ja
Hanna Maria Saik Tallinnast.

HUVITAVAD SEIKLUSED EMAGA

Emaga saab seigelda üldse harva, aga kui see juhtub, on ülimalt tore.

Näiteks ükskord käisin emaga Tallinna linnahallis. Läksime vaatama tsirkuseetendust.

Enne etendust ostsime kooke, mahla ja kohvi. Mina valisin rummikoo- gi ja mahla. Istusime laua äärde sööma. Nagu ma lusika koogi külge panin, lendas kogu kook vupsti taldrikust välja ja kukkus põrandale! Olin eriti kurb, et nüüd olen koogist ilma. Tean, et emal ei ole raha niisama loopida. Õnneks hakkas ema mind kohe lohutama ja ostis uue koogi.

Etenduse algus oli hea ja rahulik. Sai vaadata erinevaid tantsutruppe, akrobaate ja naljakaid kloune. Väga huvitavad seiklused areenil olid karuga. Karule söödeti kogu aeg maiustusi. Seda oli vaja vist, et ta kõiki trikke hästi teeks.

Pärast etendust lubati kõigil koos koera ja karuga pilte teha. Meie emaga pildistasime koos karuga.

*Mihkel Pöder, 4. kl,
Kehra gümnaasium*

MINU EMA

Minu ema on hea südamega. Me oleme koos temaga palju huvitavaid asju teinud. Oleme palli mänginud, lumesõda pidanud ja võidu jooksnud. Ma olen emaga koos nõusid pesnud, tube koristanud, tolmu pühkinud ja loomade puure puhastanud.

Minu ema on kolmekümne viie aastane. Mul on tore ema.

*Renet Roosi, 2. kl,
Kehra gümnaasium*

TERE KEVAD!

Tere, tere, kaunis kevad!
Ootasime ammu sind!
Tõid sa meile head meeled,
päikest tõid ja rõõmu tõid!

Vilistavad linnud hoovis,
sulab lumi, kuivab maa.
Varsti vaheaeg on koolis,
lapsed jäävad puhkama!

Artur Näägo (8 a), Kohtla-Nõmme

Teele Reissaar, 5. kl, Luunja keskkool

MINU EMA

Minu ema on kõige, kõige kallim. Ta on ilus ja vapper. Ema silmad on armsad ja säravad. Kui ma teda vaatan, siis tahan suurena olla samasugune.

Ma armastan teda väga. Talle meeldib, kui ma teda koos õega kogu aeg kallistan. Kui mul oleks palju raha, lähaksin koos perega reisile ja ostaksin riideid ja süüa. Emale muretseksin ilusa mantli ja kosmeetikavahendeid. Kuigi ta on ilus, tahan ma, et ta oleks maailma peal kõige ilusam! Mulle meeldivad ta juuksed ja üldse tema välimus. Mulle meeldib, kui ta mind kallistab. See on nii armas.

*Liis Saarestik, 2. kl,
Kehra gümnaasium*

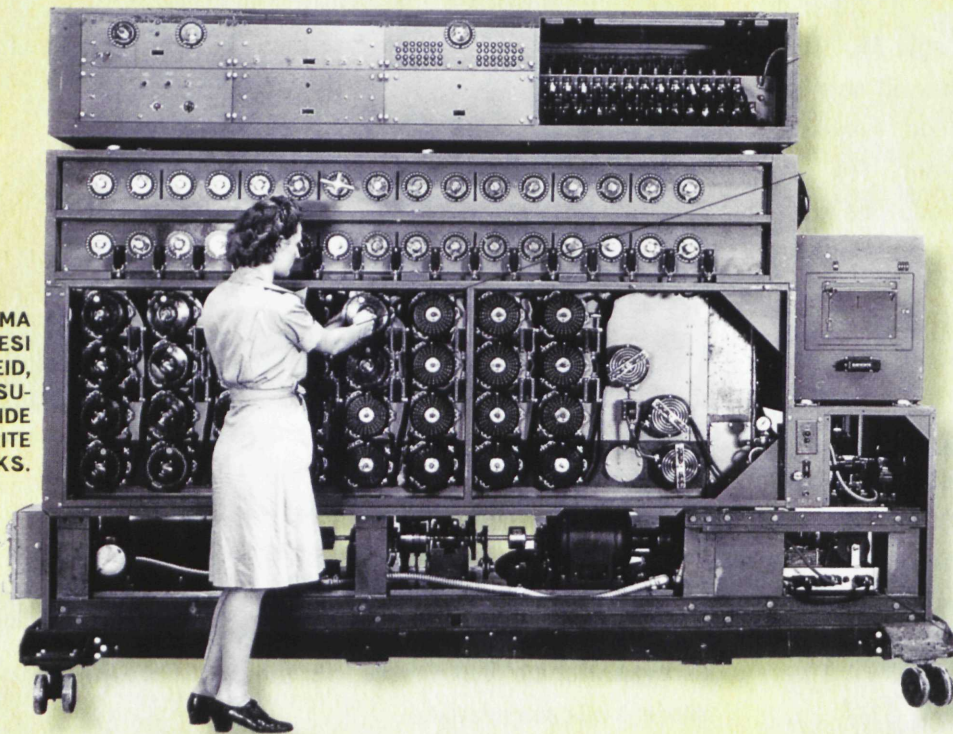

*Piia Matsi, 5. kl,
Luunja keskkool*

SALAKIRJA KOOSTAMINE NUMBRITE ABIL

ÜKS MAAILMA
ESIMESI
ARVUTEID,
MIDA KASU-
TATI KOODIDE
JA ŠIFRITE
AVAMISEKS.

ŠOTI KUNINGANNA
MARY STUART

Eelmises Tähekeses õpetatud salakirja koostamise viisid on väga head kodus mängimiseks, kuid tõelised spioonid neid kasutada ei saa. Asjatundja muugiks need teated kerge vaevaga lahti.

Nii juhtus näiteks Šoti kuninganna Mary Stuartiga (1542–1587), keda tema sugulane kuninganna Elisabeth I vangis hoidis. Plaanitsedes põgenemist, vahetas kuninganna Mary oma poolehoidjatega salakirjas läkitusi. Need toimetati vanglast välja tühjades õllevaatides. Paraku reetis selle kirjavahetuse Gilbert Giffordi nimeline topeltagent. Kuna kasutatud koodis asendas ühte tähte

alati üks kindel sümbol, oli neid lihtne avada. Elisabeth sai vandenõust teada ja oli väga vihane.

Umbes kolmsada aastat tagasi hakati salakirja koostamisel kasutama šifreid, mis on hoopis tõhusamad. Šifrid sarnanevad koodidega, kuid neil on salajane võti sõnumi varjamiseks – šifreerimiseks. Võtmeks võib olla näiteks mõni number, sõna või isegi luuletus. Järgnevalt proovimegi šifreerida sõnumit aastaarvu abil.

Kõigepealt tuleb võtta väike tükk ruudulist paberit ja välja kirjutada tähestik. Iga tähe alla tuleb panna tema järjekorranumber.

A	B	C	D	E	F	G	H
1	2	3	4	5	6	7	8
i	J	K	L	M	N	O	P
9	10	11	12	13	14	15	16
Q	R	S	Š	Z	Ž	T	U
17	18	19	20	21	22	23	24
V	W	Õ	Ä	Ö	Ü	X	Y
25	26	27	28	29	30	31	32

SELLISTES ÕLLEVAATIDES
TOIMETATI VANGLAST VÄLJA
KUNINGANNA MARY SALAKIRJU.

Seejärel valitakse mingi arv, mida peavad hästi teadma nii salakirja saatjad kui ka saajad. Tähekeses

lugeja võib selleks võtta aasta numbri, kui ilmus esimene Täheke (1960). Selle leiab alati sisukorra alt Tähekese kolmandalt leheküljelt.

Nüüd tuleb kirjutada vajalik sõnum ruudulisele paberile nii, et iga tähe all oleks piisavalt ruumi numbri kirjutamiseks. Mina valisin sõnumiks AIAS SADAS SAIA. Seejärel tuleb sõnumi alla kirjutada aastaarv 1960 nii, et iga tähe alla jääb üks number.

A	I	A	S	S	A	D	A	S	S	A	I	A
1	9	6	0	1	9	6	0	1	9	6	0	1

Meie sõnumi esimene täht on **A**. Nüüd vaatame tähestikku, kus iga täht on ära nummerdatud. Ka seal on A esikohal. Nihutame ta **ühe koha võrra paremale**.

$$A + 1 = B$$

Sõnumi teine täht on **I**. Otsime ka **I** tähestikust välja. Ta on kohal nr 9. Nihutame selle tähestikus üheksa koha võrra paremale.

$$I + 9 = R$$

Sõnumi kolmas täht on jälle **A**, aga selle all seisab number kuus. Nihutame ta

ŠIFRIMASIN ENIGMA OLI KASUTUSEL 1930. AASTAIL JA TEISE MAAILMASÕJA AJAL SAKSAMAAL.

tähestikus kuue koha võrra paremale.

$$A + 6 = F$$

Neljas täht on **S**, mille järel seisab number **0**. See tähendab, et number jääb samaks.

$$S + 0 = S$$

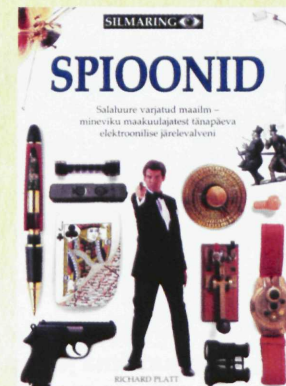
Sedasi on vaja šifreerida kõik tähed. Kui tähtede lugemisel peaks tähestik ära lõppema, siis tuleb alustada otsast peale: pärast tähestiku lõputähte **Y** tuleb jälle esitäht **A**. Salakirja valmimisel saame järgmise rea:

A	I	A	S	S	A	D	A	S	S	A	I	A
1	9	6	0	1	9	6	0	1	9	6	0	1
B	R	F	S	Š	J	J	A	Š	Ä	G	I	B

Nüüd võib teate teele saata. Teate saaja saab selle lahti muukida ainult sama võtit, antud juhul siis aastaarvu kasutades. Ka temal on vaja lahtikirjutatud tähestikku, kuid ta peab tegutsema täpselt vastupidi teate saatjale: mitte numbreid liitma, vaid lahutama.

Ilona Martson

Järgmises Tähekese õpetatakse salakirja koostamist Tähekese enda abil.

SELLE LOO JUURES OLEVAD FOTOD ON PÄRIT RAAMATUST „SPIOONID“ (KOOLIBRI 1998).

TALLINN TREFF FESTIVAL 2008 2.-8. VI 2008

Eesti Nukuteater
Noorsooteater

RAHVUSVAHELINE PÕHIPROGRAMM

BEEBIGA TEATRISSE!

lavastused kõige pisemale teatripublikule

2. juuni

11.00, 15.00, 17.00

ITAALIA / Drammatico Vegetale

VÖLUTUBA

13.00

EESTI / Kärdla Nukuteater

KARUPERE PÄEV

Tasuta loengud Ema ja Lapse Keskuses (Tuukri 11)

10.00 Kuidas hakkama saada jonniga?

12.00 Kuidas toetada lapse arengut sünnist kuni
1. eluaastani?

www.emalapsekeskus.ee

3. juuni

11.00

EESTI / Viljandi Nukuteater

MAGUS LINN

12.00, 16.00, 17.00

SOOME / Turu Kunstiakadeemia

MINU LEMMIKMÄNGUASI

15.00

EESTI / Eesti Nuku- ja Noorsooteater

TSUHH, TSUHH, TSUHH ...

18.00

EESTI / Eesti Nuku- ja Noorsooteater

METSAKÜLAD

Tasuta loengud Ema ja Lapse Keskuses

10.00 Kuidas anda väikelapsele esmaabi?

12.00 Kuidas väikelast eakohaselt arendada?

4. juuni

11.00, 14.00, 16.00

SOOME / Teater Lempi

SÜLES

12.00, 15.00, 17.00

UNGARI / Kolibri Teater

TODA

13.00

EESTI / Kehra Nukk

PÖIAL-LIISI

Tasuta loengud Ema ja Lapse Keskuses

10.00 Imiku massaaž ja võimlemine.

12.00 Armukadedus.

5. juuni

11.00

EESTI / Rauf Avšari Nukuteater

LAPSUKE NÄÄPSUKE

12.00, 15.00

HISPAANIA / Maria Parrato Nukuteater

PING. LIND, KES EI OSANUD LENNATA

16.00

EESTI / Heino Seljamaa Teater Kohvris

LOTTE

Tasuta loengud Ema ja Lapse Keskuses

10.00 Milline on lapse tervislik toidulaud ja kuidas
suhtuda lisavitaminidesse?

12.00 Lapse uni ja kuidas õpetada last ise magama
jääma?

6. juuni

11.00, 15.00

NORRA / Un-Magritt Nordseth Danseproduksjone

OOUJEEIH!

12.00

EESTI / Harry Gustavsoni Pereteater

LUGU KATIST, RIKIST JA NURRIST

17.00

EESTI / Teater Marionett

LAANEMOOR

7. juuni

11.00

EESTI / Nukuteater Lepatriinu

VÄIKE MERINEITSI

12.00, 15.00

NORRA / Karstein Solli Produksjoner

MINU KLEIT

16.00, 17.00

SOOME / Hanna Brotherusi teater

NUNNU

18.00

EESTI / Eesti Nuku- ja Noorsooteater

OSKAR JA ROOSA MAMMA

NB! Alates 8. eluaastast

Libero

noor

SALVEST
TEE RÕUMUKS!

EMADE PÄEVAKAART

Kõige käepärasem kingitus emale on emadepäevakaart. Seekord saad sa Tähekesega abiga teha ruumilise kaardi. Kaardi tagapoolel on ka salakiri, nii et kui ema tahab, võib ta lugeda hoopis seda.

Kõigepealt lõika kaart Tähekesest välja ning voldi ta keskelt

pooleks nagu tavaline postkaart.

Seejärel tuleb lahtised otsad vastassuunas veel kord pooleks voltida. Voltimise jooned on kaardile märgitud.

Nüüd tuleb kaardi sisse lõigata kääridega sälgud. Lõikekohad on samuti kaardile märgitud.

Lõikekohtadesse tekib kolm lahedat „akent”, mis tuleks voltida ruumiliselt teisele poole.

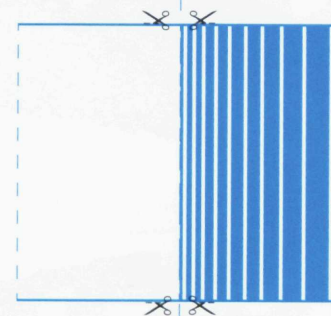
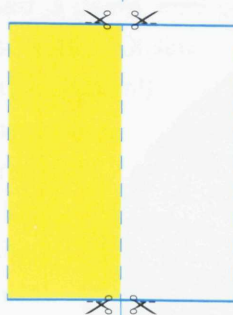
Lõpuks järgneb kõige põnevam osa – joonistamine ja värvimine. Pildi peal on mõned näited sellest, kuidas lapsed seda teinud on.

MEISTERDANUD MADLEEN MARIA KIRJA

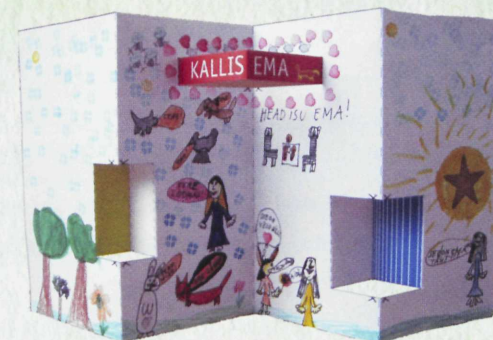
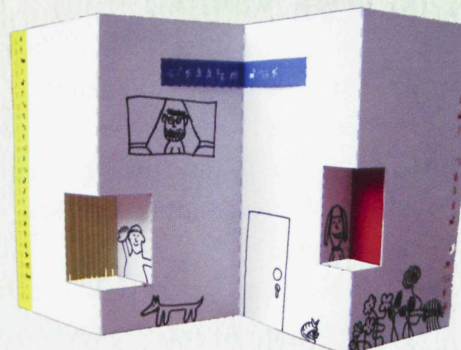
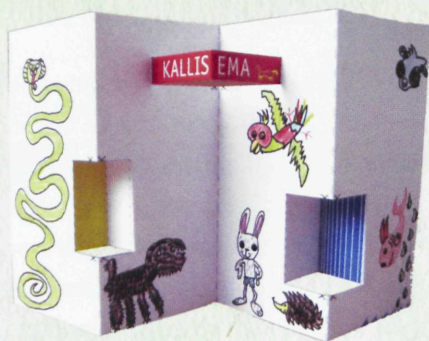

KALLIS EMA

MEISTERDUS

KAARDID ON MEISTERDANUD HEIDI HMELNITSKI, KAUR LAASI, JONAS JÜRGEN KISEL JA ELLA LIN RAAT.

MAASIKATORT EMALE

KOKANURK

Baieri jänkud Hans ja Grete uurisid seekord Baieri Keldri kokalt Anneli, mida nad emadepäeva puhul köögis head saaksid teha.

Annega koos võeti lauale hulk aineid:

2 pakki kondenspiimaküpsist,

1 pakk (400 g) maasika-kohupiimapastat,

200 g apelsini mahla,

100 g halvaad,

200 g maasikaid,

100 g marmelaadi või apelsinimaitsetisi kummikomme.

Grete immutas küpsised kergelt apelsinimahlas ja laotas vaagnale. Küpsiste peale pani ta kohupiimapastat ja lükkas tordilabidaga ilusti laiali. Hans immutas samal ajal küpsiseid juurde ja pani need kohupiimapastale otsa. Nii nad jätkasid – küpsised ja pasta, küpsised ja pasta, kuni viimane korrus sai kohupiimast peale. (Oluline ongi see, et kõige peale jääks kohupiim!)

Siis tegi Grete oma puhaste käte vahel halvaa pisikesteks purutükikeks ja raputas tordi peale laiali. Hans pesi kraanikausis maasikad puhtaks ja tegi need pooleks. Grete laotas poolikud maasikad tordi servadesse ja Hans pani kummikommid tordi keskele.

Ja siis tuli kõige raskem osa

– ootamine. Küpsisetort peab enne söömist olema vähemalt viis tundi külmkapis! Hansul ja Gretel oli väga raske oodata, nad tahtsid kangesti juba oma torti proovida, aga Anne hoidis neil silma peal ja nii said jänkud viie tunni pärast valmis torti maitsta. Küll oli hea!

Aga sina, hea sõber, võid olla targem kui Hans ja Grete. Tee tort õhtul valmis, siis Sa ootamise ajal magad oma ööund ja näed värvilisi unenägusid. Hommikul on hea tort välja võtta ja emale üllatus teha!

Kris Leinatamm ja Anne Järv (Baieri Kelder)

EILE OLI
MUL KALAPÄEV,
TÄNA ON
EMADEPÄEV...

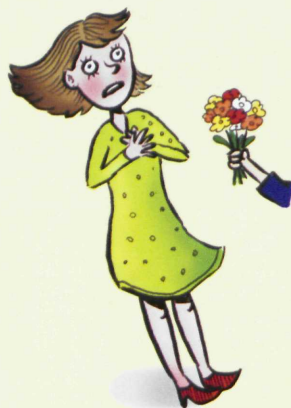
Pildistanud Kris Leinatamm

Jukule sünnib vend. Õpetaja küsib, kellesse vastsündinud vennake läinud on.

„Ta on mitmelt midagi saanud. Emalt on tal silmad, nina ja suu on rohkem isa moodi, aga hääle sai ta ilmselt kiirabiautolt!” vastab Juku.

Juku sõber pärib: „Mis sa arvad, kas mu ema saaks südamera-banduse, kui viiksin talle lilli?”

Juku: „Ei tea. Aga sa vähemalt proovi!”

Juku hoopleb: „Minu ema on supermarketi kõige parem kassamüüja!”

„Kust sa tead?” küsib õpetaja. „Kas ta saab tihti preemiat?”

„Seda mitte – aga tema kassa juures on alati kõige pikem saba!”

Juku ähvardab: „Ema, kui sa mulle jäätiseraha ei anna, kutsun ma sind homme trammis valju häälega vanaemaks, nii et kõik kuulevad!”

Juku ja Mann vaidlevad kaua omavahel. Lõpuks võtab Juku julguse kokku ja läheb vanaema käest küsima: „Vanaema, kas sina saad lapsi?”

Vanaema hakkab naerma: „Oh ei, naljatilk, ei mina neid saa.”

Juku keerab selja ja teatab Mannile: „Ma ju ütlesin, et ta on isane!”

Isa küsib: „Juku, miks sa oma karumõmmi külmkappi oled pannud?”

Juku: „Aga mulle meeldib jääkaru rohkem!”

Loomaaias hoiatab valvur kooliekskursiooni:

„Ärge minge tiigriale liiga lähedale!”

„Olge mureta, tal on kõht juba täis,” teatab Juku.

„Kust sa seda tead?”

„Meie klassijuhataja on kadunud.”

„Miks sa nii kurb oled, Juku?” küsib õpetaja.

„Mu ema sõidab kuuks ajaks Soome tööle.”

„Ja see kurvastab sind tõesti nii väga?”

„Seda mitte, aga kui mul rõõmus nägu peas oleks, siis ei sõidaks ta kuhugi.”

Juku: „Ema, ma tahaksin sulle emadepäevaks kingituse teha.”

„Aitäh, pojake, kuid kõige paremaks kingituseks oleks see, kui su päevikus oleksid ainult viied.”

„Hilja juba, emake. Ma ostsin sulle kingituseks taskurätiku.”

Jukult küsitakse, kas ta oskab öelda, millised on olnud viis kõige õnnelikumat aastat tema elus.

„Muidugi oskan,” vastab Juku, „Need olid siis, kui ma esimeses klassis õppisin!”

„Kuidas lendab mesilane?” küsib õpetaja Jukult loodusloo tunnis.

„Mesilane pole võimeline lendama,” vastab Juku.

„Aerodünaamika seaduste kohaselt on ta tiivad liiga nõrgad või vale ehitusega, et ta keha õhku tõsta. Paraku ei tea mesilane ise sellest midagi ja lendab ikkagi.”

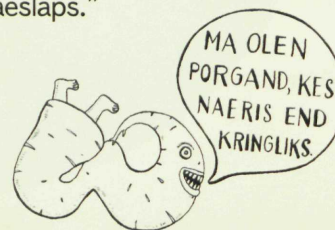
„Kes on kannibal?” küsib õpetaja Jukult.

„Ei tea,” vastab Juku.

„Noh, oletame, et sa sööd oma isa ja ema ära.

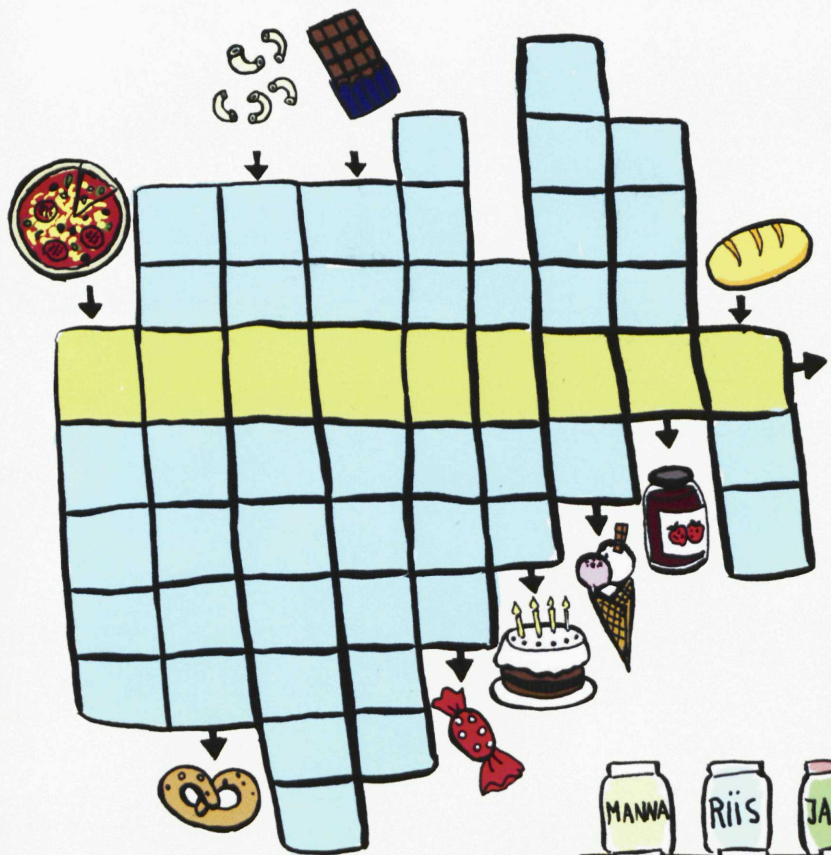
Kes sa siis oled?”

„Vaeslaps.”

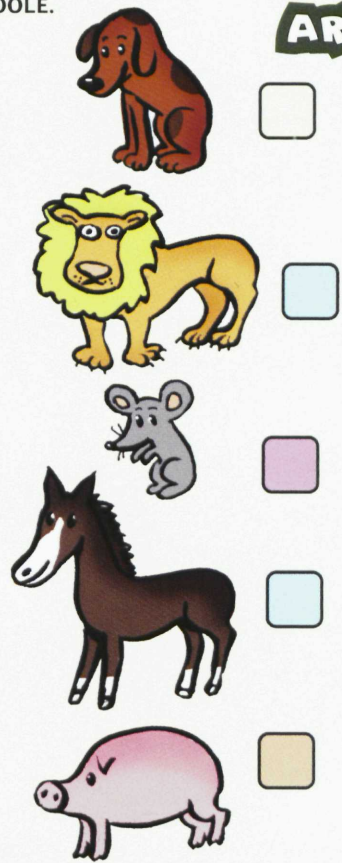

LEIA IGALE LOOMALE SOBIV SABA JA KIRJUTA VASTAV TÄHT KASTI, NII SAAD VASTUSE ESIMISE POOLE. ÜLEJÄÄNUD TÄHTEDEST SAAD VASTUSE TEISE POOLE.

K		S	
P		Ä	
A		T	
E		P	
i		A	
i		B	

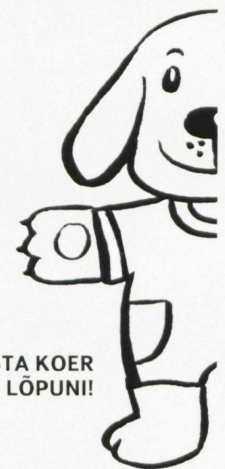

LAHENDA KOKA RISTSÕNA. SAAD TEADA ÜHE NALJAKA TOIDU NIME.

TÖNU PEAB POEST OSTMA PANNKOOKIDE TEGEMISEKS MATERJALI. IGA RIIULI PEALT PEAB TA VALIMA ÜHE ASJA. PALJU KULUB TAL RAHA?

JOONISTA KOER LÖPUNI!

Joonistanud Elina Sildre

Tähekesse toimetuse ootab vastuseid 19. maiks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja DVD „Kariibi mere piraadid: maailma lõpus“.

APRILLIKUU „ARVA ÄRA!“ VÕITJAD ON ERKI JA ELERIIN PILLI KOHTLA-JÄRVELT. VÕITJATEGA VÕETAKSE ÜHENDUST!

CITY

UUS

LAADI KAUP

uue CITY CARGO komplektidega

- Laadi kaup maha suurelt kaubalennukilt.
- Vii see töstukiga lattu.
- Laadi vajalik kaup veokile.

Mitu tünni on töstukil?

3   4   5

Nimi _____

Aadress _____

HIND 20 KROONI

05

Vastus saada lahtisel postkaardil hiljemalt 18. maiks aadressil Täheke, Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn